

Emlékezés Dr. Perlstein Jakab felett.

DR. KLEIN ÁRMIN.

Egyletünknek ismét halottja van! Dr. Perlstein Jakab, Leibicz városának tiszti orvosa 1901. deczember hó 28-án Budapesten meghalt. Mély fájdalommal töltött el bennünket ezen veszteség, nem azért, mint ha az elhunyt egyletünknek kiváló részese lett volna, de azért, mert vele egyik legderekabb és szeretetreméltó kartársunk dőlt ki az élők sorából; egy jó orvos, ki nagy küzdelemmel, de lankadatlan munkakedvvel és önmegtagadó szerénységgel, a humanitás szolgálatában fejtette ki minden erejét; egy jó családapá, ki családját imádta és forró szeretettel csak azoknak és azokért élt és dolgozott, míg a sok munka aláásta egészségét és az amúgy is gyöngye szervezetű ember nem birt eléggé ellentállani egy makacs szervi bántalomnak, és így fiatal korában támadt reá a halál.

Dr. Perlstein Jakab született Hunfalván 1862. évi február hó 8-án. Az elemi iskolázást ugyanott kezdte és Iglón folytatta, a hol gymnasiumi tanulmányait is végezte, m. p. mindvégig kitűnő eredménnyel. Gymnasia korában kiválóan kedvelte az irodalmat s mint a német önképzőkör volt titkára, dicsőretea tevékenységet fejtett ki, sőt több munkája emlékkönyvileg és jegyzőkönyvileg megörökítettett. Küzdelmes élete azonban Budapesten kezdődött, mert szülei szegény sorsuak lévén, csak kezük munkája után tartottak fenn magukat s nolia legnagyobb önfeláldozással segíyeztek, ő úgyszólván mégis éhezve és conditiozva vergődött keresztül, de daczára annak tanulmányait a rendes időben folytatta és végezte.

Doctorrá avattatván, kénytelen volt azonnal állást keresni és így Szepesváralján telepedett le, a honnan néhány havi működése után 1887. október havában Leibiczon megváltasztották. Tizennéggy éven át működött Leibiczon mint tiszti orvos, mely idő alatt minden lehető tevékenységet fejtett ki, úgy városi mint társadalmi ügyekben és ez által megtudta magának szerezní mindennek becsülését és tiszteletét. Mint orvos kedvelt és népszerű volt.

Népszerűségénél fogva a városi élénk mozgalmaknál, de kivált a városi és országos képviselő-választásoknál mérvadó irányt adott és ez által egy bizonyos positiót biztosítva magának, fontosabb városi ügyekben, úgyszólván vezető szerepet játszott. A polgárság bizalma összpontosult benne minden alkalommal, jelélül ennek több ízben megyei bizottsági taggá lett megválasztva. Az ottani Kaszinónak hosszú éveken át elnöke volt. Törekvésének egyik legüdvösebb vívmányai közül tartozik az ottani gyógyszer-tárnak létesítése.

Ő daczára annak példás szerénységgel viselkedett, mert jellemének egyik nemes vonása, testi tulajdonságának egyik legszebb ékessége volt a szerénység.

Kartársaival szemben őszinte, nyílt és barátságos volt, megtestesült benne a valódi ideális collegialitás!

Törekvésének közepette, már két év előtt kezdett panaszkodni rosszlejtéről és már akkor súlyos betegségének első nyomai jelentkeztek. Azóta folyton betegeskedett, de munkakedve azonban nem csappant.

Lázás tevékenységgel dolgozott, kimerülésről, fáradozásról nem panaszkodott, csak végre érezte, hogy ereje fogy és a munka neheze érik. Akkor fordult hozzám azon kéréssel: vizsgáljam meg. Feltűnő objectiv tünetek hiányában, sejtelmem sem volt súlyos állapotáról, azt hittem, csak muló gyomorhaja van, a mit könnyen kiheverhet, azonban mégis azt a tanácsot adtam, forduljon egy fővárosi specialistához, alapos benső vizsgálat végett és kövesse aztán az ő utasításait. Tanácsomra Budapesten Hirschler magántanárhoz fordult, ki tüzetes vizsgálat után — minden specificus bántalmat kizárva — Neurasthenia ventriculi diagnosissal — Abbaziába utasította.

Reményekkel telt szívvel és jó kedvvel Abbaziába utazott, a honnan már 3 heti tartózkodása után csalódva tért vissza. A várva várt javulás nem mutatkozott, sőt inkább a kóros tünetek növekedtek és állapota rohamosan rosszabbra fordult. Még egyszer folyamodott szomszéd kartársaihoz s így Dr. Tátray, Dr. Teichner kollegák és csekélységem egy tanácskozás alkalmával azon nézetet fejtették ki: forduljon még egyszer egy fővárosi tanárhoz. Ő Bécsbe kívánczolt. Bár nagyon neheze esett a bécsi utazás, de minden erejét összeszedve, oda sietett, a honnan segítséget és gyógyulást várt. A »Rudolfiner-Haus«-féle gyógyintézetbe szállt, a hol az ottani vezető igazgatója, a hírneves sebész Dr. Gersuni megvizsgálta, egy bélszükületre akadva, azon határozott

kifejezést tette a szegény beteg előtt: ezt okvetlenül operálni kell, mire egy kétségbe ejtő levelet írt, melyben teljes elszántsággal kijelenti, hogy élete nem az övé, hanem családjáé, ezt fentartani szent kötelessége: neki élni kell! De a sebészeti beavatkozás előtt — még Neusser híres professorhoz fordult. Ez azonban sajnos, tudatta a hozzátartozóival, hogy bántalma specíficus bázison alapszik: Carcinoma intestini és inoprobilis. Csak ügyes suggestio útján sikerült a beteget megnyugtatta haza küldeni. Azonban a suggestio hatás nem tartott soká, betegsége teljesen ágyba döntötte és erősen kezdte emésztetni minden erejét, napról-napra fogyott és gyengült, végre valóságos csontságu lett maga magának. Akkor Hirschler tanár Késmárkon járt és készségesen meglátogatta a szegény beteget. Dr. Teichner collega és én előttem alaposan megvizsgálva, kétségbe vonta a beteg előtt, a bécsi kórismét és buzdítólag fölszólította még egyszer Budapestre jönni, hol a Poliklinikán örömmel kész rendkívüli figyelemmel őt kezelni. E buzdítólag és őszinte mondott szavak, új reménysugárként világítottak szegény beteg lelkébe, ki bár lihegő mellel és súlyos beteg testtel, de bámulatos akaraterővel indult utolsó útjára, a honnan még megváltást remélt. Azonban itt sem teljesült reménye, sőt rohamosan rosszabodott állapota: kínzó fájdalmak közt alig volt már képes egy korty vizet nyelni, akkor az orvosok lemondtak teljesen életéről és a katasztrofa pillanatában még egy laparotomiát végeztek rajta és azon szomorú meggyőződést nyertek, hogy csakugyan: Carcinoma pylori teljes szűkülettel. Nehány órával későbbben megdermedett örökre az ő szíve és nagy szenvedések után megvált örökre küzdelmes életétől! Mikor megtört teljesen fizikai ereje, mikor szelleme már kikiváncozott haldokló testéből, egy gondolatlalt foglalkozott, az ő családját: feleségét és 5 kiskorú gyermekét emlegette, azoknak sorsán vívódott elboruló elméje. És az utolsó sóhajtása visszhangra talált, az országos orvos-szövetség foruma előtt, hol — Dr. Daits és Dr. Rottenberg collegák szíves közbenjárása folytán — a szegény collegának sanyaru helyzetét méltányolva, az özvegy részére egy 200 kor. kitevő évi segély biztosítva leend és ez által emléke a leghatalmasabb orvos-társulatnál is megörökítettett. Legyen emléke köztünk is tisztelt és védett. A jóságos Isten adjon neki csendes nyugalmat az örökkévalóságban! Amen!